

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. mevr. H. Post
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

datum Utrecht, 27 november 2018
ons kenmerk 2018-62
voor informatie Marleen Okma m.okma@patientenfederatie.nl 06-52533494
onderwerp AO Zwangerschap en Geboorte 29 november

Geachte leden van de commissie,

Op 29 november praat u over geboortezorg. Een zwangere moet altijd de zorgverlener kunnen kiezen die zij wil. De manier waarop de zorg wordt betaald mag daarin geen belemmering zijn. Patiëntenfederatie Nederland vraagt uw aandacht voor 2 belangrijke verbeterpunten.

1. Monitor zorgvuldig en expliciet de keuzevrijheid van zwangeren

De Patiëntenfederatie heeft eerder gepleit voor zorgvuldig onderzoek naar keuzevrijheid van zwangeren bij integrale geboortezorg. Het RIVM heeft in opdracht van VWS een nulmeting¹ uitgevoerd. Daaruit blijkt dat vrouwen keuzevrijheid heel belangrijk vinden. Keuzevrijheid is in de rapportage enkel in een bijlage benoemd. Met als mogelijk gevolg dat keuzevrijheid in het vervolgonderzoek ook niet expliciet wordt betrokken.

We hebben vraagtekens bij de wijze waarop de nulmeting is uitgevoerd. In de focusgroep zijn alleen vrouwen betrokken die werkzaam zijn bij het RIVM. Geen van de respondenten ontving geboortezorg van een Integrale Geboortezorg Organisatie. Daarnaast heeft het RIVM een zogenaamde 'discretekeuze-proef' gedaan onder 35.000 vrouwen naar de voorkeuren van zwangere vrouwen over de geboortezorg die ze willen ontvangen. De respons was laag en het RIVM geeft zelf aan dat deze steekproef niet representatief is. Er waren bijvoorbeeld veel respondenten in hun 1^e zwangerschap. Terwijl vrouwen bij volgende zwangerschappen op basis van eerdere ervaringen andere keuzes kunnen maken. In de vraagstelling is bovendien onterecht een schijnbare tegenstelling voorgelegd. Vrouwen is gevraagd wat ze belangrijker vinden: kwaliteit of keuzevrijheid. Terwijl beide aspecten naast elkaar belangrijk zijn.

VWS heeft ook de NZa opdracht gegeven om keuzevrijheid te betrekken in haar advies over het experiment integrale bekostiging. De minister geeft echter niet in zijn brief² aan hoe dit gemeten en gewogen wordt. Patiëntenfederatie Nederland vindt dat in het vervolgonderzoek van het RIVM en de NZa keuzevrijheid van zwangeren zorgvuldiger en explicieter moet worden meegenomen en wil hier ook graag actief bij betrokken worden. In de vraagstelling moet het belang van kwaliteit en keuzevrijheid bovendien **naast** elkaar worden gemeten.

>Wilt u de minister vragen om partijen opdracht te geven om keuzevrijheid van zwangeren in het experiment integrale geboortezorg concreet en expliciet te monitoren en Patiëntenfederatie Nederland hierbij te betrekken.

---

¹ [Geboortezorg in beeld, RIVM 2018](#)

² [Kamerbrief Stand van zaken geboortezorg en inzet voor de toekomst](#)

2. Garandeer keuzevrijheid en behoud het instrument 'bundlebreaker'

Uit het onderzoek van het RIVM blijkt dat zwangere vrouwen zowel kwaliteit als keuzevrijheid belangrijk vinden. Daarom is het belangrijk dat vrouwen moeten kunnen overstappen. De Patiëntenfederatie onderstreept dit. Het RIVM geeft aan dat het voor vrouwen mogelijk moet zijn om over te kunnen stappen naar een andere zorgverlener, onafhankelijk van de bekostigingssystematiek. Dit is tijdens het experiment integrale geboortezorg mogelijk met de zogeheten 'bundlebreaker'.

>Wilt u de minister vragen om te garanderen dat een instrument zoals de 'bundlebreaker' ook na het experiment behouden blijft om de keuzevrijheid te borgen en mogelijk te maken dat vrouwen kunnen overstappen.

We vragen u deze punten te betrekken bij het AO Zwangerschap en Geboorte. Mocht u vragen hebben naar aanleiding van deze brief dan zijn we graag beschikbaar.

Met vriendelijke groet,

Dianda Veldman
Patiëntenfederatie Nederland